

Abstrakt

Tématem této diplomové práce jsou „Výjimky ze zákazu kvantitativních překážek.“ Původ těchto překážek řadíme do pravidel vnitřního trhu Evropské unie a to konkrétněji do jeho volného pohybu zboží. Volný pohyb zboží je jedna ze čtyř základních svobod vnitřního trhu EU.

Volný pohyb zboží je zajištěn odstraněním fiskálních a nefiskálních překážek, které brání obchodu mezi členskými státy a které jsou mezi členskými státy zakázány. Mezi fiskální překážky řadíme cla, opatření s rovnocenným účinkem clům a ostatní fiskální překážky jako jsou např. různá vnitřní zdanění. Co se týká nefiskálních překážek, ty představují přímá množství omezení, což jsou kvóty a embarga a také opatření s rovnocenným účinkem kvantitativním omezení. Na rozdíl od fiskálních překážek tyto nefiskální překážky však mohou být za určitých podmínek ospravedlněny. Přímá množství omezení se v dnešní době již téměř nevyskytují, zatímco opatření s rovnocenným účinkem kvantitativním omezení se mohou vyskytovat v nejrůznějších formách či variantách. Tato opatření s rovnocenným účinkem týkající se dovozu zboží jsou explicitně zakázána ve Smlouvě o fungování EU a to v jejím článku 34. Opatření s rovnocenným účinkem týkající se vývozu zboží, jež je zakázáno následujícím článkem 35, jsou však méně častá.

Obecně lze tato opatření rozdělit na rozdílně aplikovatelná opatření, která vytváří rozdíly mezi domácím a importovaným zbožím avšak diskriminují pouze zboží dovážené a naopak zvýhodňují zboží domácí a nerozdílně aplikovatelná opatření, která nevytváří žádné rozdíly mezi domácím a importovaným zbožím, avšak ve skutečnosti zatěžují mnohem více zboží importované. Pojem opatření s rovnocenným účinkem bylo poprvé definováno rozsudkem Dassonville. Tento rozsudek však interpretoval tato opatření velmi široce a bylo nutné následnou judikaturou jej upřesnit. Pozdějším rozsudkem Keck a Mithouard soudní dvůr definoval pojem „určitá prodejní opatření“ která vyňal z působnosti těchto zakázaných opatření. V průběhu času docházelo k různým interpretacím ze strany Soudního dvora, co do těchto opatření patří a co nikoliv.

Opatření s rovnocenným účinkem mohou být za určitých podmínek ospravedlněny. Tato ospravedlnění ve formě výjimek se mohou zakládat na základě článku 36 SFEU nebo na

základě judikatury SDEU. Čl. 36 umožňuje členským státům aplikovat výjimky, které musí být odůvodněné veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví. Tyto zákazy nebo omezení však nesmějí sloužit jako prostředky svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy. Výjimky, které vyplývají z judikatury soudního dvora, jsou definovány rozsudkem Cassis de Dijon jako tzv. kategorické požadavky. Tyto výjimky tvoří demonstrativní výčet a rozšiřují tak čl. 36 SFEU o další důvody veřejného zájmu, které v čl. 36 nejsou zakotveny. Jedná se např. o ochranu spotřebitele, životního prostředí nebo ochranu lidských práv a svobod.

Možnosti ospravedlnění jednotlivých opatření jsou však přípustná pouze v případě absence úplné harmonizace předpisů v dané oblasti na evropské úrovni. Tato opatření však musí také vždy být proporcionální a členské státy tak za tím účelem musí prokázat jejich vhodnost a nezbytnost. Důkazní břemeno vždy leží na členském státě.